

Eesti
Interneti
SA

.ee aastal 2017

Eessõna. .ee kui Eesti märk

Oleme ikka soovinud pakkuda oma klientidele teenust, mis on lihtne, kiire ja paindlik. Teenust, mille kaudu saab jõuda iga eestimaalaseeni. .ee on selleks just sobiv. 2017. aasta on .ee-le olnud jälle hea aasta. Registreeringute arv Eesti turul kasvas 10,6%. Üldstatistikas see välja ei paista, sest turult lahkusid paljud hiina domainerid ehk "investeerijad", kuid seda olime ka ette näinud. Eesti turg oli elujõuline ja olime valmis avatusest tulenevatele globaalsetele muutustele.

Selleks, et paremini kogukonda teenindada, muutsime domeenireegleid. Vaatasime taaskord üle andmed, mida vajame ja kaotasime postiaadresside kogumise nõude – ikka lähtudes printsibist, et koguda nii vähe andmeid kui võimalik. Reguleerisime domeeninime pärimise reegleid ja võimaldasime domeeni registreerida ilma nimeservereid lisamata. Veelgi olulisemad olid muutused registreerimisperioodides – nimelt saab nüüd registreerida domeeni 3, 6 ja 9 kuuks ning kuni 10 aastaks.

Parim viis kogukonnale tagasi anda on langetada domeeni hinda, kui see on võimalik. Alates 1.01.2017 langetasime aastase registreeringu hinna 6 eurole. Kuid 2017. aasta oli EIS-le märgiline ka selle poolest, et esmakordselt toetasime internetikogukonda laiemalt ja finantseerisime mitmeid noortega seotud algatusi nagu Küberpähkel ja Küberolümpia.

Jätkasime oma tegevust puhtama interneti nimel korraldades muuhulgas Interneti Päeva, EuroDIG 2017 konverentsi Tallinnas koostöös välisministeeriumiga ja osalesime Arvamusfestivalil arutelu vedajana. Korraldasime soovijatele koolitusi ICANNi ja RIPE koolitajatega ehk tööme maailma tippteadmist Eestisse.

Sihtasutuses endas valmistusime ISKE ülevõtmiseks ehk teiste sõnadega viisime oma turvalisuse järgmisele tasemele muuhulgas selleks, et olla valmis küberturvalisuse seadusest tulenevate nõuetega (NIS direktiiv).

Globaalsel tasandil kaitsesime .est huve selleks, et võiksime tulevikus .est-i kasutusele võtta Eesti nimel. Hetkel on aga eesmärk kaitsta seda erinevate ärihuvide eest.

Ilma innovatsioonita ei oska me oma tööd teha. Märkimisväärseim algatus ka maailma mastaabis riigikoodide hulgas on oksjonikeskonna loomine. Seda domaineritega võitlemiseks, ehk kõigile meie lõppkasutajatele võrdsete võimaluste loomiseks.

Head lugemist!

Heiki Sibul
juhatuse liige

.ee kuu sündmused ehk *highlights* 2017

Jaanuar

- Ja .ee domeeni hind langes taas! 1. jaanuarist 2017 langes domeeni hind vastavalt registreerimise perioodi pikkusele 6, 12 või 18 euroni teenusepakujatele.
- Jaanuaris jõustusid mitmed uuendused .ee domeenide registreerimise reeglitesse:
  - Lõpetasime domeeni registreerimisel postiaadresside küsimise. Seda ikka selleks, et koguksime registreerijatelt võimalikult vähe ja ainult vajalikke andmeid!
  - Jaanuarist näevad domeenireeglid ette ka võimaluse domeeninime pärida! Vaata lisa siit.
  - Lisaks sai alates uuest aastast domeeni registreerida seda avalikuks tegemata ehk registreerida seda avalikuks tegemata ehk nimeservereid lisamata. Nimeserverid teevad domeeni internetis kättesaadavaks, seega on muudatus oluline neile, kes ei soovi domeeni kohe kasutama hakata, näiteks kaubamärgi omanikele.
- .ee sõlmis lepingu uue rahvusvahelise akrediteeritud registripidajaga Rootsist - Perfect Sense AB/Webb.se. Rootsist on .ee-l nüüd kolm teenusepakujat!

- Jaanuar oli tihe kuu! .ee meeskonnal toimus traditsiooniks saanud jaanuarikuine strateegiapäev. Iga aasta alguses vaatame üle ja täpsustame uue aasta strateegilised tegevused ja tööplaani. Planeerisime tulevikku!

Veebruar

- .ee registripidajate „Elite Partner“ programmiga liitus uus teenusepakkuja Radicenter OÜ. „Elite Partner“ on tunnustus registripidaja klienditeenindusele ja teenuste kvaliteedile. .ee Elite Partnereid on koos Radicenteriga nüüd 5.

- Veebruar oli tihe teadmiste vahetamise kuu! Ühes kuus kogunesid nii Euroopa domeeniregistreid koondava [CENTR](#)i juriidiline, turunduse kui ka halduse

töögrupp. CENTRi töökoosolekud on domeenirahva jaoks kõige viljakamad teadmiste saamise ja kogemuste vahetamise allikad.

Märts

- 30. märtsil toimus juba kolmandat korda .ee konverents Interneti Päev 2017 „Internet - andmed, algoritmid. Paradiis?“. Sündmuse märksõnad olid algoritmid ja sotsiaalmeedia, andmed ja omandiõigus, „internetiparadiis“ ja kuritegevus ning internet ja jalajälg. Nende ja teiste intrigeerivate küsimuste üle arutlesid Henrik Roonemaa, Ainar Ruusaar, Jaanus

Tehver, Henrik Aavik, Karmen Turk, Mairi Heinsalu, Sten Lind, Hanna Turetski-Toomik, Viljar Peep, Märt Põder ning Margus Mägi. Lähemalt loe [siit](#).

- Üks maailm, üks internet [@ICANN58](#) konverentsil. Rahvusvaheliselt domeenindust haldava ICANNi konverentsid toimuvad kolm korda aastas. Sel korral olid rahvusdomeeni vaatenurgast olulised teemad näiteks kahe- ja kolmetähelised geograafilised nimed uute rahvusvaheliste ülddomeenide vaatenurgast, ehk palju kõneainet pakkunud .est, juba ka andmekaitse ning lisaks DNS (ingl. keeles *Doman Name System*) väärkasutamist analüüsivad teemad.
- Märtsis kogunesid ka Euroopa domeeniregistrite kõrgeimad pead. CENTRI üldkogul annavad domeeniregistritele infot ja ülevaateid partnerid väljastpoolt, näiteks EUROPOL, RIPE NCC, ICANN ja kohalik CERT. Arutati turvalisuse teemasid, kõne all olid Euroopa privaatsuse ja andmekaitse teemad ning registrite olulisemad muudatused, millest teised võiksid teada.

Aprill

- Puhkasime Interneti Päeva emotsioonidest ja valmistusime Arvamusfestivaliks augustis Paines. Samuti töötasime koos Välisministeeriumiga rahvusvahelise konverentsi EURODIG korraldamise rütmis.

Mai

- Mai oli taas tihe kuu. Spurt enne suurt suve!
- 1. maist andsime teenusepakkujatele võimaluse pakkuda domeeni registreerijatele lühemaid ja pikemaid registreerimisperioode ehk võimalust .ee domeeni registreerida 3, 6, 9 kuuks ja kuni 10 aastaks. Alla aastaste perioodide pakkumine on ajendatud lühiajalistest projektidest ja nende hinnatundlikkusest. Olukordadest, kus kapitali on vähe või kui domeeni soovitaksegi vaid lühiajaliselt kasutada, näiteks kontserdid, hooajalised sündmused või projektiettevõtted. Pikemad registreerimisperioodid on eelkõige mugavusteenus neile, kes planeerivad domeeni pikemalt kasutada. .ee domeeni registreerimise hind teenusepakkujale on alates 1. maist 3, 6 ja 9 kuustele domeenidele

hinnaga vastavalt 1,6, 3,2 ja 4,8 eurot ning kuni 10 aastastel hinnaga 6 eurot aasta kohta. (Toodud hinnad kehtivad teenusepakkujatele ning lõplik tasu kujuneb teenusepakkujate turukonkurentsisis.)

- .ee toetas esmakordselt noortega seotud kübervaldkonna initsiatiive ehk sõlmisime toetuslepingud Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse projektidele **Küberpätkel** ja **Küberkaitse suvekool C3S 2017** ning Kaitseministeeriumi ning Tallinna Tehnikaülikooli koostööprojektile **Küberolümpia**.
- Mis toimub Euroopa domeeniregistris? Mais kogunesid Euroopa domeeniregistreid koondava CENTR-i jamboreel ligi 200 rahvusdomeenide haldusega tegelevat inimest, kolmel päeval jagasid domeenimaailmas toimuvat haldus-, arendus-, turvalisuse ning turundus-, tehniline ning juriidiline töögrupp.
- Tiheda maikuu kavva mahtus ka [RIPE 74](#) (prantsuse keeles *Réseaux IP Européens*) konverents, mis on viiepäevane üritus, kus kuhu kogunevad internetiteenuse pakkujad (ISP), võrguoperaatorid ja teised huvitatud. See sündmus on .ee tehnilise meeskonna pärusmaa.

Juuni

- Korraldasime koostöös Eesti Välisministeeriumiga sündmust [EuroDIG 2017](#) ehk *European Dialogue of Internet Governance 2017*. EuroDIG ei ole tavaline konverents, vaid kõikidele huvilistele ja sidusrühmadele avatud interneti valitsemise aruteluplatvorm. EuroDIG on loodud 2008. aastal mitmete organisatsioonide, valitsuse esindajate

ja ekspertide poolt ning selle eesmärk on pidada dialoogi ja teha laialdast koostööd internetiga seotud haldusteamade osas. Dialoog kulmineerub igaaastasel konverentsil erinevas Euroopa linnas. 2018. aastal toimub EuroDIG Gruusias.

- Miks ei saa domeeninimedes kasutada emotikone ehk meeleolu väljendavaid kujundeid? Sellele ja paljudele muudele küsimustele otsiti vastuseid juuni lõpus toimunud rahvusvahelisel domeenindust haldava

ICANNi ülemaailmsel konverentsil. Rahvusdomeenide seas arutati enim kahe- ja kolmetäheliste riigikoodide tulevikku ning tähelepanu sai [Multistakeholder Ethos Awardi](#) välja andmine.

- .ee kuulutas välja riigihanke “Veebikeskkondade uuendushange: Kasutajakogemuse (UX) analüüs ja -disain ning prototüüpide loomine”. Hanke eesmärk oli tellida alusraamistik kõikide kuue .ee veebikeskkonna uuendamiseks, sh internet.ee, registreerijatele ja registripidajatele mõeldud veebid. Hanke võitis Proekspert AS.

Juuli

- Juulis laadis suur osa EIS-i meeskonnast Eestimaa erinevais paigus oma akusid, et augustis uue hooga .ee asja ajada.
- Kuulutasime välja lühikeste ja pikkade .ee domeeni registreerimise perioodide teavituskampaania riigihanke. 1. maist andsime teenusepakkujatele võimaluse pakkuda domeenide registreerijatele lühemaid ja pikemaid domeeni registreerimisperioode ehk .ee **domeeni on võimalik registreerida 3, 6, 9 kuuks ja kuni 10 aastaks.**
- 15. juulil toimus esmakordselt Kaitseministeeriumi, Tallinna Tehnikaülikooli ja .ee toetatud noorte kübertalentide võistlus [Küberolümpia](#) ehk

rahvusvahelise võistluse **European Cyber Security Challenge** Eesti eelvoor. Võistluse ajal toimus Eesti Infotehnoloogia Kolledžis [Küberolümpia seminar](#), kuhu olid oodatud kõik alates gümnaasiumiõpilastest ja õpetajatest kuni IT-spetsialistideni, kes huvituvad IT ja küberohutuse teemadest. Seminaril osales kohapeal 100 inimest ja veebi kaudu 225.

- .ee toetas **rahvusvahelise küberkaitse suvekooli C3S 2017** toimumist, mis keskendus sotsiaalsele manipulatsioonile. Küberkaitse suvekool toimus 10.–14. juulini Tallinnas. Doktorantidele ja teadlastele mõeldud suvekooli fookuses oli inimfaktori nõrkustele rõhuvad rünnakud küberruumis, kuidas neid ära tunda ja vältida. Juba kolmandat aastat toimunud suvekool tõi Eestisse küberjulgeoleku, IT-õiguse, arvutiteaduse ning psühholoogia valdkonna ekspertid ja praktikud 13 riigist üle kogu maailma.

August

- .ee osales juba teist korda **Arvamusfestivalil!** Arutlesime Arvamusfestivali Teadusalal teemal „Virtuaalne reaalsus vs reaalsus. Kas ja kui erinevad peaksid olema piirid Internetis?“ koos Jaanus Tehveri, Birgy Lorenzi, Tanel Tammeti ning Jorgen Matsiga.

- .ee sõlmis lepingu rahvusvahelise registripidajaga InterNetX GmbH. InterNetX GmbH on rahvusvahelisel turul edasimüüjatele üks suurimaid domeenide ja veebiteenuste pakkujaid rohkem kui 3,8 miljoni domeeni ning 2500 serveriga. InterNetX asutati Saksamaal Regensburgis aastal 1998. InterNetX on .ee neljas .ee domeenide müüja Saksamaalt.

September

- 6.09–7.09 toimus .ee ning rahvusvaheliselt domeenindust haldava **ICANNi** koostöös Tallinnas turvalaienduse DNSSEC koolitus. Huvilisi koolitas ICANNi DNSSECi vanemekspert Richard Lamb. Küsid, mis on turvalaiendus DNSSEC? Vaata [SIIT!](#)

Foto: Maarja Kirts

Oktoober

- #ICANN60: „Kõik on juba öeldud, aga veel mitte kõigi poolt“. 28. oktoobrist kuni 3. novembrini kogunes rahvusvaheliselt domeenindust haldava ICANN 60. konverentsile rohkem kui 2500 rahvusvahelist osalejat. Rahvusdomeenidele nagu .ee olid kõige kõnetavamad teemad kolmetäheliste ASCII ISO 3166-1 alpha-3 ehk näiteks .est koodide potentsiaalne vabaks laskmine kõikidele soovijatele ning loomulikult mais 2018 jõustuva uue Euroopa andmekaitse määruse (ingl. keeles *General Data Protection Regulation* (GDPR)) rahvusvahelised arutelud.
- Oktoobris toimus sügisene Euroopa domeeniregistreid koondava [CENTRi 56. üldkogu](#) kokkuvõtva pealkirjaga „kriitilisest infrastruktuurist ja turvalisusest Euroopa domeeniregistris“.
- Esmakordselt kutsusid Tallinna Tehnikaülikool, Kaitseministeerium ja .ee 4.–9.klasside õpilasi osalema digitaalse ohutuse alaste pädevuste e-testis **Küberpähhel**. Küberpähhli võistlust korraldatakse Eestis juba kolmandat aastat, kuid esmakordselt on see kättesaadav internetist kõikidele 4.–9.

klasside õpilastele terve kuu vältel. E-testis pöörati tähelepanu digitaalsele reputatsioonile, privaatsusele, pettuste äratundmisele, tervisele ja sotsiaalsele manipulatsioonile. Küberpähkli läbiviimist toetasid Kaitseministeerium, Eesti Interneti Sihtasutus, Tallinna Tehnikaülikool, HITSA, Politsei- ja Piirivalveamet, Targalt Internetis/Lastekaitse Liit, Telia Eesti, BCS Koolitus, Insplay ja Tallinna Haridusamet. Vaata lisa [siit](#).

November

- 1. novembril toimus Hispaanias *European Cyber Security Challenge* võistlus noortele kübertalentidele. Küberolümpia võistlusest välja kasvanud Eesti meeskond katsus rammu 15 erineva Euroopa maa kübertalentidega, jõukatsumises saavutasid eestlased 7. koha. Võistluse võitis Hispaania. Eesti Küberolümpia eelvooru peavõitu ehk Team Estonia läkituse rahvusvahelisele võistlusele toetas .ee! Vaata lisa [siit](#).
- 20.–21. novembril toimusid Rootsi [Interneti Päevad](#) (*Swedish Internet Days*), mis on kaheksateistkümnenda aasta jooksul kasvanud ligi 2500 osalejaga konverentsiks. Kahe päeva jooksul toimus rohkem kui 11 erineva valdkonna sündmust korraga, sealhulgas põhjamaade domeenindusele pühendatud [Nordic Domain Days 2017](#).
- .ee sõlmis teenusepakkuja ehk meie poolt tunnustatud registripidaja lepingu Läti ettevõttega SIA

AmberBit. AmberBit on .ee esimene teenusepakkuja Lätist ja Läti turul!

- Alates 29. novembrist 2017 said ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo sihtasutuse käskkirjaga nõukogu uuteks liikmeteks Andres Kütt, Ralf-Martin Soe ning Merit Lind. Sihtasutuse nõukogu liikmetena jätkasid Siseministeeriumi sisejulgeolekupoliitika asekancler Erkki Koort, Inspired Communications OÜ asutaja ja partner Reet Roos ning Art IT Consulting asutaja Aet Rahe.

Detsember

- Kuulutasime välja riigihanke .ee veebikeskkondade uue disaini ja arenduslahenduse tellimiseks. Hanke võitis Web Expert OÜ ning Helves AS ühispakkumus.
- Meie digitaalne tulevik @*Internet Governance Forum* 2017! 17.12–21.12 toimunud ÜRO järjekorras 12. IGF oli maailma suurim digitaalsete poliitike arutamise platvorm, mis on avatud kõikidele sidusrühmadele ja huvilistele. Meie digitaalsete teemadel olid arutlemas erasektori, valitsuse, kodanikuühiskonna, tehnilise ning akadeemilise kogukonna esindajad. Olulisemad aruteluteemad olid küberturvalisus, andmetel põhinev majandus ning inimõigused internetis, samuti võeti luubi alla digitaliseerumise mõju majandustele, meediamaastikule ning poliitilisele süsteemile. 2017. aasta sündmus kandis pealkirja „Kujunda oma

digitaalset tulevikku” (ingl. keeles *Shape your Digital Future*), mis peegeldab üleskutset igale inimesele tulla arutlema ja kaasa rääkima meie digitaalse tuleviku teemadel.

- Samuti toimus detsembris juba traditsiooniks saanud .ee akrediteeritud registripidajate ümarlaud. Sel korral võistlesid registripidajad põgenemismängudes ning teises osas olid arutluse all .ee kaasturunduse projekt registripidajatega, 2018. mais jõustuv Euroopa uus andmekaitse määrus, registripidajatele mõeldud koolituskeskkonna arendamine ja oksjonikeskkonna mudeli tutvustus.

Foto: Maarja Kirtsi

- Lisaks alustasime Interneti Päev 2018 korraldust. Traditsioon jätkub!

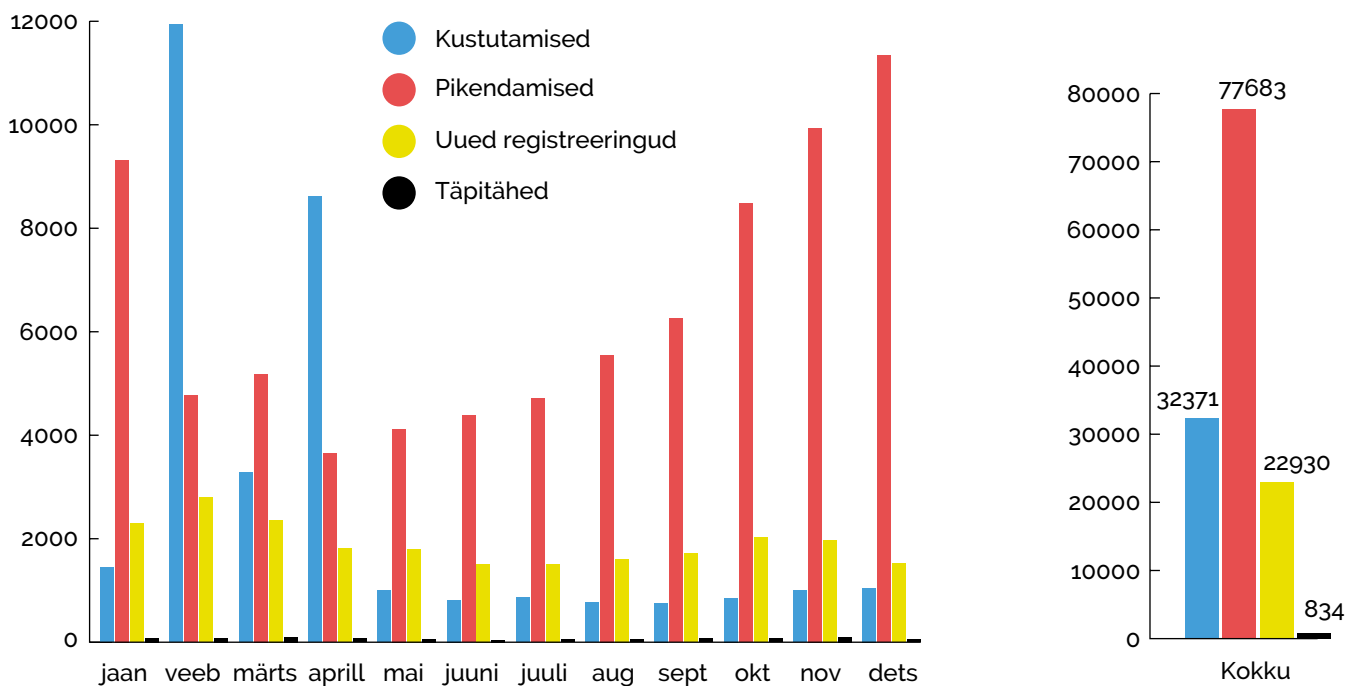
.ee domeenide statistika 2017. Jaana

2017. aasta esimesse poolde mahtus nii senine domeeniarvu rekord, kui jaanuari lõpus mõneks päevaks ületas registreeritud domeenide arv 126 000 piiri, kui ka seni suurim langus, kui veebruarist maini kustusid nn. Hiina buumi käigus lisandunud ja pikendamata jäänud domeenid.

Hoolimata sellest, et aasta algus oli uute registreerimiste poolest väga viljakas, kuigi ei ületanud 2016. aasta tulemusi, oli registris mai alguses vaid 109 000 domeeni. Seejärel algas uus kasvuperiood, kus kõigi kuude tulemused ületasid eelnevaid. Esmakordselt ei registreeritud 2017. aastal ühelgi kuul vähem kui 1500 uut domeeni. Sellest kõigest siiski aasta alguses tekkinud miinusseisu korvamiseks ei piisanud.

2017. aastal registreeriti kokku 22 930 uut domeeni, pikendati 77 683 domeeni ja kustutati 32 371 domeeni. 31. detsembril (ööpäeva lõpus) oli registris 115 584 domeeni (31. dets. 2016 oli registris 125 026 domeeni). See teeb 2017. aasta juurdekasvu negatiivseks (-7,55%). Kokku oli 2017. aasta lõpul 68 332 unikaalset registreerijat. Unikaalseid registreerijaid lisandus aasta jooksul 16 993. Suurima domeenide arvuga registreerijal oli veidi üle 1000 domeeni.

2017 numbrites

Uute registreeritud domeenide arvu poolest oli edukaim kuu taaskord veebruar (+2794), seejärel märts ja jaanuar, aasta teises pooles oktoober ja november. Oktoobris oli ka suurim juurdekasv registreeritud domeenide arvus.

Kõige vähem uusi domeene registreeriti juunis (+1509), kõige väiksem juurdekasv registreeritud domeenide arvus (kuudest, mil see polnud negatiivne) oli aga detsembris.

.ee domeeni registreerijad Eestis

Alljärgnev statistika puudutab ainult domeene, mille omanikud omavad tuvastatavat Eesti päritolu isikukoodi või registrinumbrit. Selle alla kuuluvad ka Eesti isikukoodi omavad e-residendid sõltumata geograafilisest asukohast.

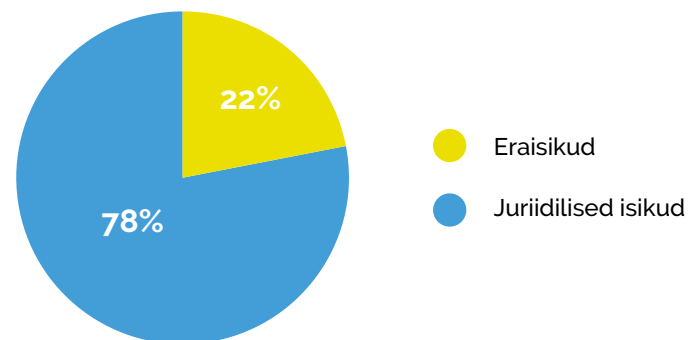
Eraisikutest kohalikud registreerijad

Eesti registreerijate seas oli eraisikute osakaal unikaalsetest registreerijatest (57 794) 22,5% (2016. a. 20%) ning kõikidest domeenidest (kokku 91 564) kuulus eraisikutest registreerijatele 22% (2016. a. 19,4%).

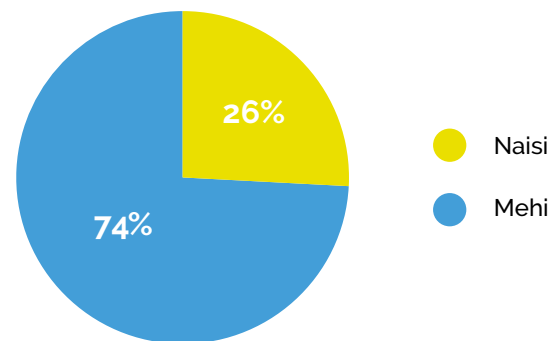
Kokku oli Eesti eraisikutest unikaalseid registreerijaid 13 026. Naisi oli registreerijatest 25,8% ja mehi 74,2%. Võrdluseks 2016. aastal oli naiste osakaal 25% ja 2015. aastal 24,5%. Naiste osakaal jätkab senini aeglast, kuid mõnevõrra kiirenevat kasvu.

Vanuselises jaotuses ei toimunud 2016. aastaga võrreldes taaskord mingeid olulisi muutusi. Endiselt on mõlemast soost registreerijate seas enim 1980datel sündinuid (naistest 40%, meestest 42,7%), millele järgnevad arvukuselt 1970datel ja 1990datel sündinud.

Juriidilistele- ja eraisikutele kuuluvate .ee domeenide osakaal

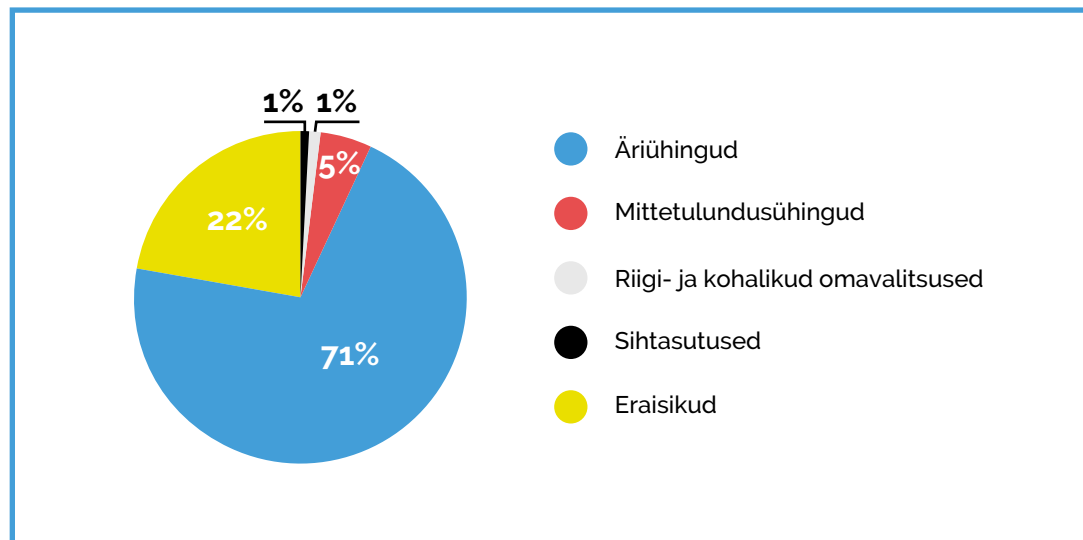
Naiste ja meeste osakaal .ee domeenide registreerijate seas %

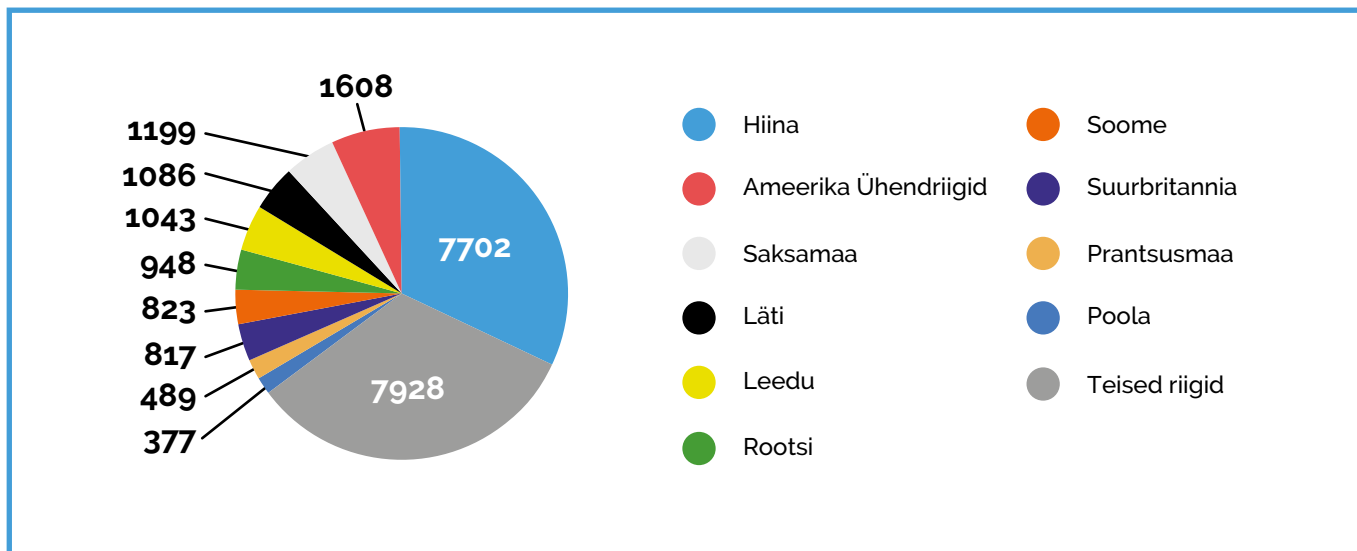
Juriidilistest isikutest kohalikud registreerijad

Juriidilistele isikutele kuulus kokku 78% kohalikele registreeritud domeenidest, mis on 2,6% vähem kui eelmisel aastal. Sealjuures kuulus äriühingutele 70,7% kohalikele registreeritud domeenidest, mittetulundusühingutele 5,3%, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele 1,3% ja sihtasutustele 0,7%.

Unikaalsetest registreerijatest moodustasid äriühingud 69,3%, mittetulundusühingud 6,6%, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused 0,9% ja sihtasutused 0,5%.

Välismaised registreeringud

Välismaised registreeringud kahanesid oluliselt aasta alguses pikendamata jäänud hiinlastele kuulunud domeenide arvelt. Kui 2016. aasta lõpus oli 27 700 hiinlaste poolt registreeritud domeeni, siis 2017. aasta lõpus kuulus Hiina kodanikele ligi 20 000 domeeni vähem. Sellest hoolimata jäi Hiina endiselt välisriikide edetabelit juhtima. Teisi erakordseid muudatusi edetabelis ei olnud, tuhande domeeni piiri ületasid sel aastal esmakordselt ka Läti ja Leedu, kes lükkasid Rootsi selle võrra tabelis alla poole, kohad vahetasid omavahel ka Soome ja Suurbritannia ning esikümnesse pääses esimest korda Poola, kes lükkas kümnendalt kohalt

Hollandi. Kokku oli registreerijaid 98 erinevast välisriigist, kust registreeriti 115 584-st domeenist 24 020.

Kui varasemalt oleme saanud näidata kohalikke registreerimisi Eestis linnade kaupa, siis 2017. aastast see enam võimalik ei ole. Otsustasime lõpetada postiaadresside kogumise, püüame domeeni registreerija kohta küsida võimalikult vähe andmeid ehk ainult neid, mida tõesti on vaja. Kahjuks jääb põneva statistika hulk nüüd väiksemaks, kuid see ei kaalu kindlasti üles mugavat võimalust registreerijale esitada vähem andmeid.

Aastal 2017 pikendamist vajanud domeenide pikendamise protsent

2017. aasta pikendamise protsent (73,58) oli juba teist aastat alla 80%, langedes võrreldes 2016. aastaga 4,28%. Põhjus sama, mis eelmiselgi aastal – hiinlaste poolt registreeritud domeenide pikendamata jätmise. Selle aastaga kustus enamik nn. hiinlaste buumi käigus registreeritud domeenidest.

Endiselt võib nentida, et pikaajaliste registreerijate lojaalsuse langust täheldada ei ole ja mitmendat registreerimise perioodi eksisteerinud registreeringute pikendamine oli jätkuvalt üle 90%.

Täpitahti sisaldavate domeenide pikendamise protsent oli 79,59%

Uuel aastal uue statistikaga!

Interneti Päev 2017

„Internet. Andmed! Algoritmid! Paradiis?”- Maarja

30. märtsil toimus [Lift99](#)-s Eesti Interneti arengutega seotud teemade konverents [Interneti Päev 2017](#). Sel korral olid sündmuse märksõnad algoritmid ja sotsiaalmeedia, andmed ja omandiõigus, „internetiparadiis” ja kuritegevus ning internet ja jalajälg.

Kolmandat korda toimunud Interneti Päeval võeti luubi alla internetis leiduvad inimeste andmed, neid analüüsivad algoritmid ning selle koostoimes tekkinud „andmeparadiis” ettevõtetele. Arutleti küsimuse üle, kas algoritmid on roosas mullis elamise võlu. Püstitati küsimused: kas Sina tead, kuidas Sinu infovoogu suunatakse? Miks näed just sellist reklaami sotsiaalmeedias? Kes omab Sinu kohta käivaid andmeid? Kas tahaksid omada õigust enda kohta käivate andmete üle? Kas andmete vaba liikumine peaks olema viies põhiõigus? Ning kas internet on paradiis kurjategijatele? Kes vastutab selle eest, et keegi teine Sinu elu internetis elab ehk identiteedi varastab? Kuidas tõendada kuritegevust internetis? Kas Eesti õigussüsteem on digiajale jalgu jäänud?

Nende ja teiste intrigeerivate küsimuste üle arutlesid Henrik Roonemaa, Ainar Ruussaar, Jaanus Tehver, Henrik Aavik, Karmen Turk, Mairi Heinsalu, Sten Lind, Hanna

Foto: Kristjan Madalvee, Interneti Päev 2017

Turetski-Toomik, Viljar Peep, Märt Pöder ning Madis Ehastu.

Meie Päeval oli palju põnevaid arutelusid ja mõtteid, kuid tõstaksin esile meie traditsiooni!

Interneti Päeval on saanud traditsiooniks läbi viia sotsiaalne ja hariduslik eksperiment, et kuulajaid oma internetikäitumise üle sügavamalt mõtleva panna. Sel korral rääkisime Argo Ilvesega Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusest (HITSA) digitaalsest jalajäljest. Meil oli kolm inimest, kolm profiili, ja need samad inimesed istusid seal saalis. Andmetega tegeleva ettevõtte [Big Data Scoring](#) abil analüüsisime seda, mida leidsid nende kolme salapärase inimese kohta internetist. Kusjuures, nende kodulehelt saad ka Sina spetsiaalse vormi kaudu uudistada, mida Sinu kohta leida on. Olgu öeldud, et saime nende kohta internetiavarusi skanneerides vastavalt umbes tuhandeid andmeridu excelis! Kas incognito on võimalik üldse tänapäeval elada? Ostes klahvidega vanakooli telefoni jääb küll internetile märkamatuks, kuid telefonikõnede eristus jääb Sinust siiski maha. Tundub, et vastus on „EI”.

Mida me nendest salapäraest inimestest teada saime? Andmekaeve aluseks olid nimi, e-posti aadress ning telefoninumber. Ühe katsejänesse e-posti aadress on loodud enam kui üheksa aasta eest, kõik kolm on Telia kliendid, üks on naine, ühe ametikoht teada, üks on ettevõtja, neist kahel on FB konto, ühel Twitteri, ühel Spotify ning ühel Instagrami konto, kahel Apple konto.

Enese kohta selliselt veebivormi kaudu andmeid pärides saab lisaks teada seda, mis veebilehitsejaid te kasutate, mis operatsioonisüsteem ja arvuti teil on. Meie kohta leidub nii palju infot, et meid on võimalik profileerida. Kui täidad vormi, suudavad programmid analüüsida seda kui kiiresti Sa trükid, kuidas liigud andmeväljalt andmeväljale, see omakorda võimaldab teha analüüse kui kiiresti Sa loed, trükid ning millised on potentsiaalselt Sinu arvuti kasutamise harjumused. Tullis tagasi nende kolme vaprast katsejänesse juurde, siis leidsid nende kohta eraldi otsimootoritest tulemusi 8250, 1070 ning 7140! On võimalik öelda, kus nad potentsiaalselt elavad.

Kui e-posti aadressis sisaldub nimi, võib öelda, et oht pettusele on kas madal või väga madal, või kas Sa tuled piirkonnast, kus krediitvõimekus on tõenäoliselt kõrge. Kas pani mõtlema? Kuula Argo ettekannet edasi [siin](#)...

Interneti Päev on alati eesti keeles ning osalejatele tasuta! Sündmuse teemaviide Twitteris on #ipäev, leia .ee Twitterist nime alt [@Eesti_Internet](#) ning Facebookis [@eestiinternet](#).

Konverentsi videod on järelvaadatavad .ee Youtube kanalis [siin](#).

Foto: Kristjan Madalvee, Interneti Päev 2017

“Lapsed on elu õied” ja õisi tuleb kasta ehk .ee toetusprojektid - Maarja

2017. aastal arutas .ee meeskond ja nõukogu kuidas anda ühiskonnale midagi tagasi ning panustada veel innukamalt Eesti interneti arengusse väljaspool Interneti Päeva konverentsi traditsiooni. Projektide valimise kriteerium .ee nõukogu poolt oli eelkõige projektide laialdane mõju ühiskonnas ning eesmärk toetada neid projekte, mis ilma lisarahastuseta võiksid jääda ellu viimata. Konsulterisime nii ülikoolide kui ka ministeeriumitega. Kõik teed viisid Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse (HITSA), kes toetab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamist hariduses ning aitab kaasa kõrgharidusega IT-spetsialistide ettevalmistamisele, ning Tallinna Tehnika Ülikoolini. 2017. aastal toetasime kolme küberharidust edendavat projekti.

Rahvusvaheline küberkaitse suvekool - sotsiaalne manipulatsioon

10.–14. juulini toimus Tallinnas rahvusvaheline küberkaitse suvekool [C3S 2017](#), mille fookuses oli inimfaktori nõrkustele rõhuvad rünnakud küberruumis, kuidas neid ära tunda ja vältida ehk suvekooli peamine märksõna oli sotsiaalne manipulatsioon. Inimeste mõjutamine konfidentsiaalse informatsiooni kättesaamiseks on küberkaitse valdkonna üks suuri murekohti.

Juba kolmandat aastat toimunud suvekool tõi Eestisse küberjulgeoleku, IT-õiguse, arvutiteaduse ning psühholoogia valdkonna huvilised, nii osalejate kui esinejate kokkuvõttes olid kohal 25 riigi esindajad. 75 kandidaadi seast üle maailma valiti välja 48 osalejat, kellest 20 olid eestlased.

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus (HITSA) korraldas suvekooli tagasisideküsitluse nii osalejate kui ka mentorite seas. Kokku vastas küsimustikule 34 (71%) osalejat ja 12 (75%) mentorit. Tagasiside oli positiivne, nt. üldiselt andis kogu sündmusele väga positiivse või positiivse hinnangu üle 90% osalejatest ja mentoritest.

„Sotsiaalse manipulatsiooni puhul peetakse nõrgimaks lüliliks inimest, sest alati leidub keegi, kes klikib ebatavalisel lingil, jagab privaatset infot liiga avalikult jne. Kahjuks on teadlikkus vastavas valdkonnas madal ja seetõttu on ka küberkriminaalid nii edukad. Me peame seda olukorda muutma ning järgmise põlvkonna küberekspertide koolitamisel sellega arvestama,“ selgitab suvekooli korraldaja, TTÜ tarkvarateaduse instituudi professor Olaf Maennel. ([HITSA pressiteade](#), 2017)

Projekt sai 2017. aastal teoks Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse, Tartu Ülikooli IT-õiguse programmi, Tallinna Tehnikaülikooli, Austraalia Adelaide'i Ülikooli ja Ravensburg-Weingarten'i Ülikooli koostöös. Selle toimumist toetasid Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Interneti Sihtasutus ja Balti-Ameerika Vabaduse Fond. Küberkaitse suvekool on ellu kutsutud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt eesmärgiga kasvatada Eesti küberkaitse hariduse rahvusvahelist konkurentsivõimet ning suurendada Eesti e-riigi nähtavust, aidata kaasa rahvusvahelise koostöövõrgustiku arenemisele ning kasvatada tugevate välisõppejõudude ja -tudengite arvu küberkaitse õppekavadel IT-õppes Eestis. ([HITSA pressiteade](#), 2017)

Küberolümpia ja rahvusvaheline võistlus European Cyber Security Challenge

Tallinna Tehnikaülikool selgitas Küberolümpia programmi raames välja Eesti parimaid noori küberkaitse talente. 2017. aasta maikuus viidi läbi eelvoor, milles osales 101 huvilist. Nendest 30 parimat erinevate koolide esindajat kutsuti põhivõistlusele, mille auhinnaks olnud koolitusprogrammi valiti 16 noort, kellest omakorda valiti 10 talendikamat Eestit esindama rahvusvahelisel võistlusel Hispaanias.

Võistlusel *European Cyber Security Challenge* osales 2017. aastal 15 Euroopa riiki (Austria, Küpros, Tšehhi, Taani, Eesti, Saksamaa, Kreeka, Iirimaa, Itaalia, Liechtenstein, Norra, Rumeenia, Hispaania, Šveits ja Inglismaa).

1. novembril astusid Hispaanias Eesti eest võistlustulle kaptenid Artur Luik (TTÜ) ja Kristjan Leotoots (Pärnumaa Kutsehariduskeskus) ning meeskond: Heino Sass Hallik (TTÜ), Tanel Peep (TTÜ), Markkus Olaf Millend (TTÜ), Kert Ojasoo (TTÜ), Gregor Eesmaa (TÜ), Taavi Eomäe (TÜ), Jürgen Laks (TÜ), Tauri Toel (Tallinna Polütehnikumi vilistlane). Kaasas oli treener Triin Muulmann Kehtna Kutsehariduskeskusest ja teised kodumaised fännid.

15 Euroopa riigi noorte kübertalentide jõukatsumisest väljus Eesti meeskond 7. kohaga, võistluse võitis Hispaania.

Projekt kandideeris European Crime Prevention network (EUCPN) küberturvalisuse parimate projektide konkursil.

Foto: Romil Rõbtšenkov, Küberolümpia seminar 2017

Küberpähkel

Küberpähkli võistlust on korraldatud juba hea mitu aastat. 2017. aasta mais viidi mäng läbi HITSA programmi ProgeTiiger võistluse „Mängumaratoni“ finaälüritusel. Küberpähkli idee on proovile panna laste teadmised kübermaailma ohtudest ja juhtida tähelepanu peamistele tõdedele, mida turvaliselt Interneti ja arvuti kasutamisel silmas pidada.

Kevadise Küberpähkli küsimused käsitlesid turvalise Interneti käitumise ja nutika arvutikasutuse teemasid. Küsimused koostas vanemate kübertalentide võistluse Küberolümpia projektijuht Birgy Lorenz, küberkriitika alaste küsimuste osas tehti koostööd Targalt Internetis programmiga.

Küberpähkleid pures 198 (160 eesti- ja 38 venekeelset vastajat). Kõige rohkem oli 11-aastaseid vastajaid (32). 73% kõikidest osalejatest olid vanuses 8-14 eluaastat.

Keskmiselt saavutati tulemuseks 87% õigeid vastuseid. Kõige õigemini vastasid 5-6-aastased ning 16-aastased ja vanemad osalejad (tulemus keskmiselt 91%). Kõige madalam tulemus oli 10-12-aastaste seas (tulemus keskmiselt 84%), kuid selles vanusegrupis oli ka kõige rohkem vastajaid. (HITSA Küberpähkli aruanne, 2017)

Sügisel võttis Küberpähkli korraldamise üle Küberolümpia projekt ning esmakordselt kutsusid Tallinna Tehnikaülikool, Kaitseministeerium ja .ee 4.–9. klasside õpilasi osalema digitaalse ohutuse alaste pädevuste e-testis. Esimaks oli e-test kättesaadav kõikidele 4.–9. klasside õpilastele terve kuu vältel.

Õpilaste poolt läbitavas e-testis pöörati tähelepanu digitaalsele reputatsioonile, privaatsusele, pettuste äratundmisele, tervisele ja sotsiaalsele manipulatsioonile. Ideid küsimusteks on andnud nii teadustöö kui ka uus riiklik informaatika õppekava ideekava põhikoolile. Leiame, et küberohtudega hakkama saamisel ja digitaalsete ohutuse alaste pädevuste kasvatamisel on vajalikud nii teavitustöö kui ka järjepidev proovilepanek näiteks läbi e-testi, kirjeldab Birgy Lorenz, Küberpähkli üks korraldajatest. ([Küberpähki pressiteade](#), 2017)

Küberpähkli läbiviimist toetasid Kaitseministeerium, Eesti Interneti Sihtasutus, Tallinna Tehnikaülikool, HITSA, Politsei ja piirivalveamet, Targalt Internetis/Lastekaitse Liit, Telia Eesti, BCS Koolitus, Insplay ja Tallinna Haridusamet.

Võistluse lisainfo leiad [siit](#).

(Foto: küberpähkeLee, Petri Asperk)

Virtuaalse ja reaalse maailma piirid @Arvamusfestival - Maarja

Seoses oma Interneti Päeva konverentsi korraldamisega toimub .ee meeskonnas hea mitu ajurünnakut, mis teemad võiksid olla sel aastal internetimaailmas aktuaalsed. Mõtted Interneti Päevalt jõuavad ka Arvamusfestivali ideekorjesse! Ka sel aastal hüppasime neist mõnega üle lati ning maandusime teemaga „Virtuaalne reaalsus vs reaalsus. Kas ja kui erinevad peaksid olema piirid Internetis?” Arvamusfestivali teadusalale.

Teadusala

Arvamusfestivali teadusala arutelud toimusid erilises Eesti Kunstiakadeemia teadlaste „kasvatatud” mükonoomikumis ehk väga erilises, mükoplastist plaatidega kaetud viie meetri kõrguses looduslikus auditoriumis, mis peegeldas kujundlikult teadusala erinevaid teemasid. Teadusalal arutleti teemade üle nagu **energiasäästlik ehitus ja bioloogiline linn, neljas**

tehnikarevolutsioon, Google ja Tesla, virtuaalse ja reaalse maailma piirid, doktorikraadi võlu ja valu, disainitud beebid maailma muutmas ning isikupärane toitumine kõhubakteri abiga.

Arvamusfestivali teadusala reedese päeva täitsid arutelud: „**Energiasäästlik ehitus, majanduskasvu mootor või ummikugeneraator?**”, kus arutati kujundlikult, kas mõistlik oleks Mustamäe renoveerida või lammutada. Arutelu „**Bioloogiline linn: ressursside ja energia tark kasutaja**” küsis kuidas kavandada oma elukeskkonda nii, et linn oleks loodusressursside ammendaja asemel pigem ressursi ja energia tark kasutaja. Teema „**Neljas tehnikarevolutsioon - kas Eesti on rongist maha jäänud?**” võttis luubi alla selle, milline on Eesti tööstuse tehnoloogiline tase. Kas meil oleks vaja rohkem insenere või „itimehi”? Reedese päeva lõpetas teema „**Kuidas Google ja Tesla ühiskonna korda teeksid?**”, kus arutleti selle üle, kuidas tehnoloogiat ühiskonna hüvanguks ära kasutada.

Teadusala laupäevast päeva alustas .ee arutelu „**Virtuaalne reaalsus vs reaalsus - kas ja kui erinevad peaksid olema piirid Internetis?**” ehk kas virtuaalne identiteet on midagi erinevat päris identiteedist ning kes

teadusala
11.-12.08.2017 Paides

vastutab tulevikus tehisintellekti eest. Jätkas teadusala ainuke inglise keelne arutelu „**The pain and glory of PhD degree: do you and the society need it?**“, kus arutati Eesti doktorantuuri tuleviku ning doktorantide ja noorte teadlaste rõõmude ja murede üle. Päeva lõpetasid meid eluliselt ja sisemiselt puudutavad teemad „**Mida mina peaksin sööma? Kujundame toitumise isikupäraseks**“ ehk mida ütleb söömise kohta teadus, sest meil kõigil on kõhus unikaalne mikrobiom, ning „**Disainime endale beebi. Helge tulevik või libe tee**“, mis rääkis tervisetehnika kiirest arengust ning beebide disainimisest ehk geneetilisest disainist.

Teadusala valmistasid ette Eesti Teadusagentuur, Eesti Teadusajakirjanike Selts, Eesti Kunstiakadeemia, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut, Heateo Sihtasutus, Eesti Interneti Sihtasutus, Eesti Geenivaramu ja Tallinna Tehnikaülikool.

Virtuaalse ja reaalse maailma piirid @Arvamusfestival

Õeldakse, et internetis peab anonüümsus olema absoluutne, virtuaalne identiteet on midagi erinevat päris identiteedist. Kas see on nii? Kui virtuaalses ja reaalses maailmas vastutab teoorias inimene ise, siis kes vastutab, kui kuriteoga saab tulevikus hakkama tehisintellekt? Kas virtuaalse ja reaalse elu vahel on mingid piirid? Mis piirid?

Ühiskondlike normide? Seadusliku ja mitteseadusliku? Miiks on virtuaalmaailmas lihtsam laimata ja olla julgem?

Nende küsimuste üle arutlesime 2017. aasta Arvamusfestivalil koos prof. Tanel Tammetiga Tallinna Tehnikaülikooli tarkvarateaduste instituudist, psühholoog Jorgen Matsiga ning advokaadibüroo Tehver ja Partnerid vandeadvokaat Jaanus Tehveriga. Teemat vedas Tallinna Tehnikaülikooli Küberolümpia projektijuht Birgy Lorenz, PhD.

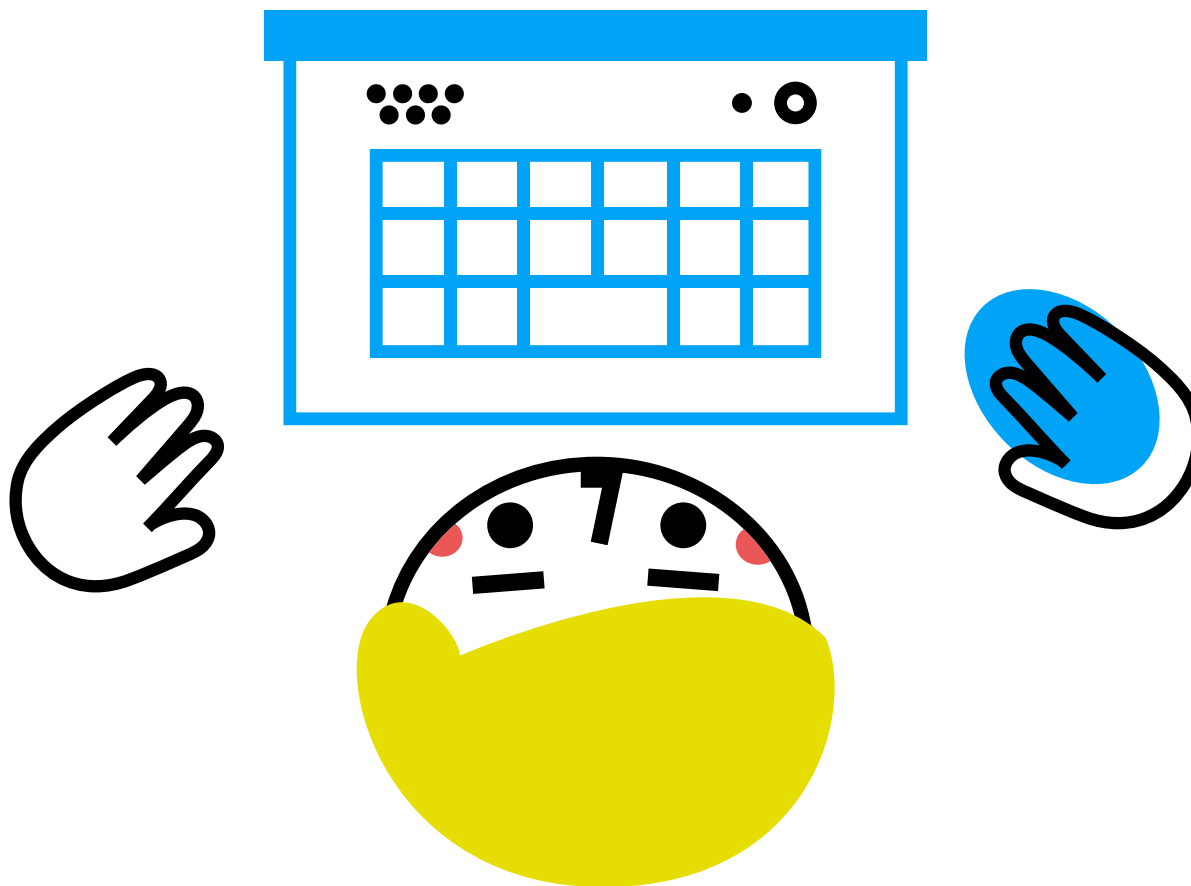

Foto: Mati Leet
Vasakult: Jaanus Tehver, Tanel Tammet, Birgy Lorenz, Jorgen Matsi

Meie eesmärk oli kauge paneelarutelu tuua inimesele lähemalt reaalsete juhtumite kaudu, millest hakkaksid jooksma vestlused. Arvamust said nii avaldada peale arutlejate ka rahvas. Reaalsed juhtumid võeti pulkadeks läbi küsimuste nagu „milliseid on selle teema väljakutsed?“, „mis on kõige suurem probleem ja miks?“, „kuidas saaks see probleem minna veel hullemaks?“, „kuidas seda saaks lahendada?“ ning „kas publik teab veel sarnaseid juhtumeid?“.

Esimene juhtum algas lausega: „Kaks noort, Jaan ja Mari, kohtuvad peol.“ Poiss kohtab tüdrukut, kes talle nii väga meeldima hakkab. Kust neiu kohta informatsiooni leida? - Internetist. Jaan kammis läbi terve interneti. „Jaan teab suguvõsast ja et tema onul oli kriminaalkaristus ja kus Mari täpselt elab ja kes ta eks on ja palju ta palka saab (Mari on riigiametnik). Mari meelest on see veider luuramine ja ta ei taha Jaaniga enam kohtuda... Jaan ei saa probleemist aru - kõik ju guugeldavad kõiki, see näitab tema huvi Mari vastu.“

Kas Jaan tegi midagi valesti? Kui, siis mida? Mis võis Mari häirida? Kas oleks OK, kui Jaan lihtsalt poleks rääkinud Marile, mida leidis? Kui nende suhe jätkuks, siis kas nad peaks tegema kokkulepped ja millised? Kas pereliikmed peaksid üksteise igal nn võrgusammul silma peal hoidma? Vanemad lastel? Kas lapsed vanematel võivad? Kas googeldamine peaks olema seadusega reguleeritud nt. tööintervjuu osana? Keda võtta Facebookis sõbraks?

Teine juhtum rääkis Triinust, kes oli mures oma paarisuhte pärast ning pöördus nõustamisele. Triinul on mees. Talle on hakanud meeldima ka üks teine mees. Samuti on tal valenimede all olnud internetis kübersuhteid. Küber- vs pärisuhte? Miks teine häirib ja esimese osas ei teata tihti, mida üldse arvata? Tuleviku perspektiivi arvestades, kas seksirobot võib põhjustada armukadedust? Miks?

Kolmas lugu rääkis noormehest nimega Mark. Ta on innukas online-rollimängude mängija. Oma mängutegelase (avatori) loomisega on Mark tegelenud sadu mängutunde ning kulutanud tuhandeid eurosid eBays. Marki abikaasa Linda mängib sama rollimängu. Linda avastab, et Marki avatari on mängus romantiline

suhte teise avatari. Paaril tekib sellest suur tüli, mis viib kooselu purunemiseni. Linda, kes teab Marki mängukonto kasutajaandmeid, annab need Markile „tagasi tegemise“ eesmärgil edasi oma sõbrale Karlile. Karl kasutab neid andmeid selleks, et omastada kõik Marki avatari virtuaalsed atribuudid ja esemed ning müüb need teistele mängijatele maha. Seejärel „tapab“ Karl Marki avatari, kustutades jäädavalt Marki mängijakonto. Mark satub juhtunu avastamisel sügavasse depressiooni ja teeb enesetapukatse. Kust jookseb „virtuaalse“ ja „reaalse“ maailma piir? Mille poolest „virtuaalne“ ja „reaalne“ maailm erinevad? Kust tulevad „virtuaalses“ maailmas kehtivad käitumisharjumused? Kas „reaalse“ maailma normid kehtivad „virtuaalses“ maailmas? Kui ei, kas peaks? Kes vastutab „virtuaalses“ maailmas toimuva „reaalsesse“ ülekandumise (virtuaalselt toimunu tagajärgede reaalmaailmas ilmumise) eest? Kas on olemas „fantaasiakuritegu“? Kui on aset leidnud „fantaasiakuritegu“, siis kas karistus peaks väljenduma „virtuaalses“ või „reaalses“ maailmas või mõlemas?

Juhtum number 4. Kas 70% Eesti töökohtadest võib kaduda? Oxfordi Ülikooli juures tegutseva [Tulevikutehnoloogia Mõjude programmi](#) teadlased Carl Benedikt Frey ja Michael Osborne üllitasid sügisel 2013 analüüsi „[The Future of Employment: How Susceptible Are Jobs to Computerisation?](#)“ Neid huvitas, kui

ulatuslik võib olla IKT-arengu ajal töökohtade kadu. Frey-Osborne'i analüüsi järeldus on, et USA puhul on väga tõenäoliselt järgmise paari kümnendi jooksul kadumas automatiseerimise ehk jätkuva IKT-arengu tõttu 47% töökohtadest. Eestis on täna kümneid tuhandeid inimesi, kelle töö on masinatele üle minemas. Nende seas on üldsekretärid, arveametnikud, lao- ja transpordiametnikud, kassapidajad ja piletimüüjad, töölised. Kas peaks tehnoloogilist arengut kuidagi muudmoodi piirama? Mis on ohud piiramisel? Kas ja kuidas peaks kaasaegset roboti-töökohta maksustama? Mis õigused on robot-töötajal? Mida teha inimestega, kes kaotavad töö? Kas kodanikupalk on lahendus?

Arutelu all oli ka viies teema. Probleemi olid segatud Facebooki tehisintellekt, nn chatbotid, Facebooki asutaja Mark Zuckerberg ning tehnoloogia-ettevõtja Elon Musk. Millised on võimalused kui ka ohud kui robotid hakkavad suhtlema omas keeles? Kas robotid saavad targemaks või on juba targemad kui nende loojad? Kas ja millal kuulutavad robotid nende haldajatele sõja? Kas külmkapp võiks tellida porgandi asemel palgamõrvari? Kes vastutab, kui turvamata koduseadmed ründavad süsteemselt nt. ettevõtte X OÜ teenuseid?

Need olid jupikesed arutelu all olnud juhtumitest, mida saad avastada ja lõpuni vaadata .ee Youtube kanalist [siin](#). Mida arvad Sina?

Eesti märk ja .est - aasta jagu arenguid! - Timo

2016. aastal köitis paljude eestlaste tähelepanu tähekombinatsioon EST kui suurepärase kandidaati uueks Eesti märgiks. Seetõttu võttis ka EIS selle küsimuse tõsisemalt oma päevakorda, et selgitada välja selle lühendi kasutamine tippdomeenina. Liitusime aruteluga, kas seni kõigile blokeeritud ISO-3166 kolmetähelised riigitunnused tuleks vabastada kasutamiseks ja kui seda teha, siis kas pigem ülddomeenina nagu .com ja .shop või peaks kontroll nende üle olema vastavate riikide käes nagu .ee (Eesti) ja .fi (Soome) puhul. Senistest seiklustest ja mõtetest saab lugeda EISi blogist kasutades teemaviidet EST, samuti 2016 aastaraamatust [siit](#).

Minu põhiteema on rahvusvaheliselt domeeninindust haldava ICANNi konverentsidel endiselt geograafilised nimed ja koodid tippdomeeni tasemel. Kui aasta tagasi oli see ICANNis suhteliselt marginaalne teema, siis 2017. aastal on mäsu kõvasti rohkem. Kahjuks juhib kogu teemat endiselt [gNSO](#) ehk ettevõtjaid ühendav ICANNi alamorganisatsioon. See tähendab, et ärihuvid selle küsimuse lahendamise juures on jätkuvalt domineerivad. Sellele probleemile juhiti aktiivselt tähelepanu nii riikide ja riigikoodide nagu .ee esindajate, kui ka GACi (*Governmental Advisory Committee*) kui riikide valitsuste esindajate töögrupi juhi poolt. Vastulause muidugi oli gNSO poolt, et **hetkel tegutsetakse teadmise, et ccTLD ruum on vaid kahetähelised tippdomeenid, kõik muu on gTLD teema**, mille peale ka osa toast kahisema läks.

Hingerahu selles küsimuses pakub ICANNi juhatuse senine praktika, kus loomulikult kuulatakse ära kõikide osapoolte seisukohad, aga **erilist tähelepanu pööratakse just GACi seisukohale**. Garantiid muidugi ei ole, ICANN on selle eest ka kõvasti kriitikat saanud, aga päris risti vastu GACi ja ccNSO seisukohti otsuseid siiski tõenäoliselt ei tehta.

Konsensuse otsimisel on ses mõttes omad head ja vead. **Praegust seisukohtade vahelist lõhet vaadates on pigem tunne, et midagi ei muutu**. gNSO ei taha näha ccTLDdega sarnaste uute tippdomeenide teket. Ettevõtjate jaoks on probleem riigitunnusega domeenide vabadus innoveerida, mis annab olulise konkurentsieelise detailideni ICANNi poolt reguleeritud ülddomeenide (gTLD) kõrval. Riigid ja ccTLD haldurid aga ei soovi anda ära kontrolli potentsiaalselt riikide huve või riigitunnusega tippdomeene ohustavate kombinatsioonide üle.

ccNSO ehk riigitunnusega tippdomeene haldavaid organisatsioone ühendavas töögrupis pole teemaga eriti kuskile jõutud. Endiselt oodatakse kogukondade ülese riigitunnuste tippdomeenidena kasutamise võimaluste uurimise töögrupi lõpparuannet. Siiski korraldati kiirhääletus, et selgitada kohalviibijate meelsust kolmetäheliste domeenilühendite vabastamise osas. **Enamus olid tänaste piirangute säilitamise poolt**, st et keegi ei saa ISO3166 kolmetäheliste loendisse kuuluvaid ning ISO riiginimed rahvusvahelisi ja kohalikus keeles versioone domeenidena registreerida. **Põhjus on küsimuse püstituses, mis keskendus koodide ja nimede lubamist ülddomeenina gTLD regulatsioonis**.

Töögrupi eestvedajad näevad jätkuvalt vabastamist võimalikuna sarnaselt eelmise gTLD registreerimise ringi geograafiliste registreerimise mudelile, mis eeldas vastava riigi või omavalitsuse protesti puudumist (non-objection letter). Õnneks juhiti ruumis kohe tähelepanu lähenemise nõrkusele - selline kiri mõjutab parimal juhul vaid registrit, kuid registripidajad on oma äritegevuses täiesti vabad müüma ja tegema mida tahes, et domeenide müüki edendada. Puudu on mehhanismid ja protsessid, mis jõustuvad siis, kui selgub, et hoolimata delegeerimise hetkel antud lubadustest on reaalsus hoopis midagi muud. Minimaalselt peab olema kolmetäheliste ja riiginimede puhul aluseks riigi luba vastava tähekombinatsiooni kasutamiseks konkreetse organisatsiooni või haldaja poolt kokkulepitud tingimustel ning mille rikkumisega kaasnevad sanktsioonid kuni tippdomeeni äravõtmiseni.

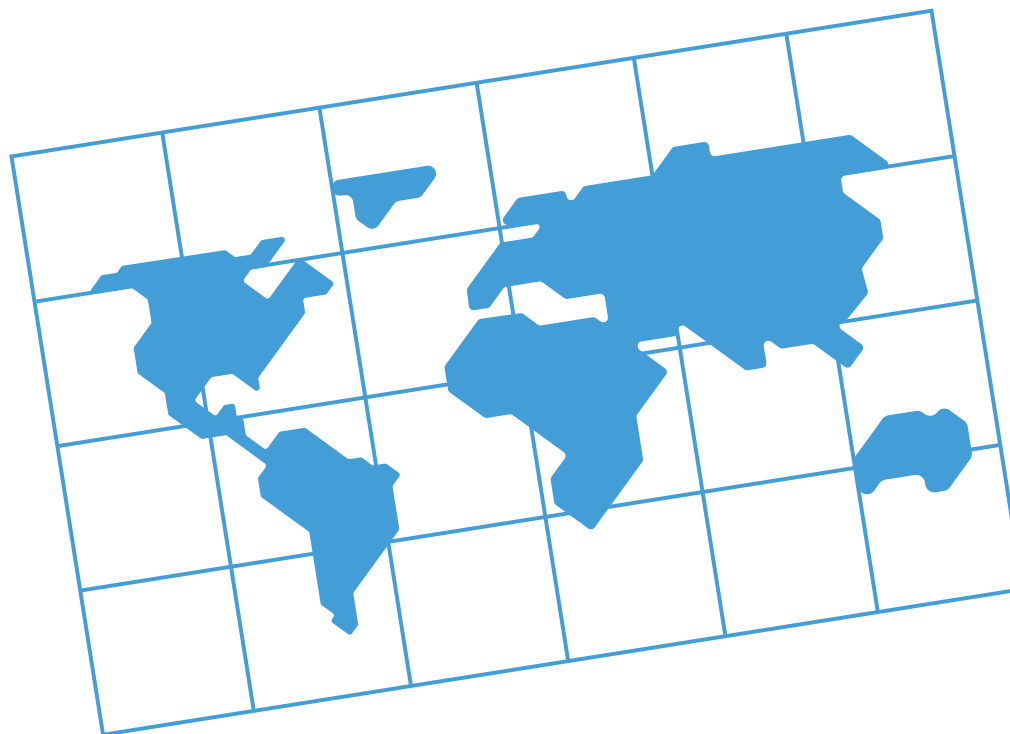
Mina näen siin ainsa võimalusena, et **nõusoleku saavad vaid kaubamärgi omanikud**, kellel oleks siis keelatud tippdomeeni alla avalik registreeringute pakkumine. Vaid nii oleks tagatud mõistlikult riiklike huvide ning seniste ccTLD-de kaitse.

GACi seisukoht on jätkuvalt, et kuni pole konsensust, ei tohi midagi senise kasutamist blokeeriva poliitika juures muuta. Samas rõhutati korduvalt juba 2009. aastal välja öeldud seisukohta, et **riikide jaoks tähendusrikkad nimed ja koodid ei peaks olema osa gNSO, vaid ccNSO poliitikast** – teisisõnu tuleb neid käsitleda nagu tänaseid riigitunnusega tippdomeene. See ühtib täpselt meie arvamusega.

GAC moodustas pärast Durbanit 2016. aasta sügisel oma töögrupi geograafiliste domeeninimede kaitsmise arutamiseks. Meie kahjuks sellest osa ei võta, sest Eestil puudub aktiivne ja alaline liige GACis.

Uue lähenemisena selles küsimuses korraldas gNSO mitu avalikku kohtumist, mida viisid läbi nn professionaalsed konsensuse otsijad. Ei jõutud

konsensuse lähedalegi, kuid värske ettepanekuna pani gNSO ette luua uus tasakaalustatud töögrupp, mille juhtorganiks oleks kõigist olulistest huvigruppidest (ALAC, ccNSO, gNSO, GAC) üks esindaja ning neile lisaks igaühel veel kuni 5 liiget. Sellegi poolest on see jätkuvalt gNSO initsieeritud ja juhitud ning vaatab asju kitsalt uue gTLD registreerimise ringi kontekstis. Saab näha.

Tallinn ei saa kunagi valmis, ei saa ka .ee Domeenireeglid - Helen

Domeenireeglid sätestavad .ee domeenile kindlad raamid ja normid, mida selle registreerimisel tuleb arvestada. Igapäevatoos on domeenireeglid EISile peamine käsiraamat. Nagu igasugune reeglistik võib vahel jääda ajale jalgu, nii jõudsime ka meie 2016. aastal järelduseni, et mõni säte on ajast ja arust.

Meie peamine eesmärk on, et .ee domeeni registreerimine peab võimaldama paindlikkust ja andma registreerijatele rohkem vabadust. Nii järeldasime domeenireegleid analüüsid, et domeeni registreerijalt ja temaga seotud isikutelt postiaadressi küsimine pole EISile vajalik informatsioon. Igapäevatoos ei kasuta EIS nendega suhtlemisel postiaadressi, samuti ei edastata sinna muid teavitusi – tänapäeval käib kogu suhtlus e-posti vahendusel. Seetõttu võeti vastu otsus postiaadressi küsimise nõue kaotada, kuna „igaks juhuks“ selliste andmete kogumine on ilmselgelt ebamõistlik. Minu üllatuseks osutus meie lähenemine kõikide teiste riikide tippdomeeni korraldajatele (edaspidi ka: ccTLD) uskumatuks uuenduseks – mitte keegi teine pole meile teadaolevalt seda teinud!

Et domeeni registreerimine oleks võimalikult lihtne, otsustasime ära kaotada ka nimeserveri (nimeserver vahendab domeeni IP-aadressiks) küsimise nõude. Ettepaneku mõte on registreerijatele anda täiendav võimalus oma domeeni kasutamiseks. Alati ei kaasne registreerijal vajadust hakata domeeni kaudu kohe edastama sisu – nt kaubamärgi kaitsmisel, alles asutaval ettevõttel vms olukorras. Seetõttu pidasime õigeks luua turul täiendav võimalus ning lasta registreerijal ise otsustada, millal domeenile nimeserver lisada ehk teisisõnu „aktiivselt kasutama hakata“. Ka selline lahendus osutus veidi äärmuslikuks teiste ccTLD-de seas, kuna enamasti küsitakse domeeni registreerimisel koheselt ka nimeserverit (nt Rootsi ja Tšehhi ei tee seda).

Veelgi enam, 2016. aastal läbiviidud küsitlus domeeni registreerijate seas näitas isikute huvi erinevate registreerimisperiodide vastu. Nii võtsime vastu otsuse hakata 1. maist 2017 pakkuma võimalust registreerida domeen 3, 6 ja 9 kuuks või 1-10 aastaks. Sellise täienduse vajadus seisneb meie hinnangul selles, et registreerijatele tuleb pakkuda rohkem võimalusi

registreerimisperiodi valikul. Kusjuures ka lühemate registreerimisperiodide võimaldamine on üsna innovaatiline lähenemine domeenimaailmas!

Samuti lisasime domeenireeglitesse võimaluse domeeni pärida. Mitte, et see oleks ilma vastava EISi korralduseta võimatu, kuid läbi selle muutsime olukorra veelgi paindlikumaks. Kui isik on õigusjärgne domeeni pärija, tuleb tal edastada registripidajale üksnes tõendav dokument ning domeen registreeritaksegi vastavalt ümber. Sellise regulatsiooniga oleme muutnud domeeni ümberregistreerimise oluliselt lihtsamaks, kuna vastav alus ja õigusselgus on nüüd otse domeenireeglites kirjas.

Loomulikult oli olulisi uuendusi domeenireeglites veelgi – oksjonikeskkonna regulatsioon (vt Timo Võhmari artiklit), WHOIS täiendamine äriregistrikoodi andmetega, domeeni pikendamise piirangu kaotamine, registripidajate õiguste täiendamine ja täiendus domeeni kustutamise osas.

Palju edu ja innovatsiooni domeenireeglitele!

.ee revolutsioon – oksjon. Timo

EIS on võtnud vastu otsuse muuta seda, kuidas domeenindus toimib. Oleme aastaid tegelenud piisapüüdmise (*dropcatching*) probleemiga ja usume, et oleme leidnud võimaliku lahenduse – oksjon!

Piisapüüdmiseks nimetame tegevust, kus uuesti registreeritakse äsja kustunud domeene. Iseenesest ei ole selles midagi halba - tore on, kui domeenid on pidevas kasutuses. Kuid probleemiks muutub see siis, kui mängu tulevad professionaalsed kustuvate domeenide püüdjad, kellel on tehniline võimekus domeen ära registreerida sisuliselt samal sekundil, kui see kustub. Domeene registreeritakse peamiselt edasimüügi eesmärgil endisele omanikule, tema konkurendile või mõnele muule huvilisele. Nii ei ole teistel muud võimalust seda registreeringut endale saada, kui pöörduda edasimüüja poole, teha oma pakkumine ja loota parimat.

Probleem on lai ja painab pea kõiki domeeniregistreid, kes peavad au sees registreerijate ja registreerijaks saada soovijate võrdset kohtlemist ja kõigile võrdsete võimaluste pakkumist. Kuid toimiva lahenduseni pole tänaseks veel keegi jõudnud. Nii oleme oma vitsad kätte saanud meiegi. Kõik muudatused, mille oleme sisse

Eesti Interneti SA

AVALEHT DOMEENI REGISTREERIMINE DOMEENIOKSJONID ABI & INFO EESTI INTERNETI SA

Domeenioksjonid

Domeene oksjonil **38**. Keskmine pakkumine **100€**.
[Veel statistikat](#) →

- 1. Esita pakkumine,**
mida saad muuta ja tühistada oksjoni lõppemiseni. Domeenioksjonid toimuvad pimeoksjoni stiilis, mis tähendab, et keegi teine esitatud pakkumise suurust ei näe.
- 2. Oota oksjoni tulemusi**
Kui sinu pakkumine oli edukas anname sellest e-posti teel sulle teada.
- 3. Maksa oksjoni tasu,**
mille järel saada domeeni registreerimiseks vajaliku koodi.

Tutvu ka oksjonikeskkonna [kasutajatingimustega](#) ja loe detailsemalt [oksjoniprotsessist](#).

viinud on tekitanud suurema barjääri tavaregistreerija ja domeenispekulandi vahele, kindlustades viimase eelist. Meie ebaõnnestumise põhjus on püüe jõuda lahenduseni kasutades samu meetodeid, mida teisedki on juba tulemusteta proovinud. Kergelt hullumeelse tunne tekib, kui sellele nii mõelda.

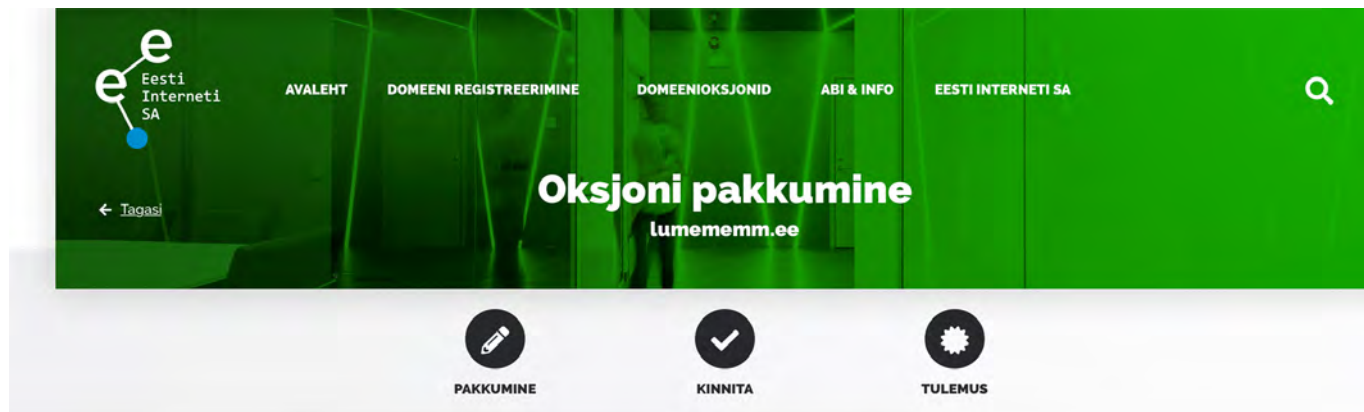
Eelmisel aastal välja hõigatud ja ka mõningast tagasisidet saanud lahendus, mida kuskil veel proovitud pole, on kustuvate domeenide panek oksjonile. Nii võtame ära tehnilise eelise professionaalse domeeniregistreerija käest ja anname kõigile ühesuguse võimaluse teha oma pakkumine vastavalt

oma väärtushinnangule selle domeeninime suhtes. Kelle jaoks on see enam väärt, saab registreeringu endale.

Oksjoni eesmärk pole suurendada EISI tulusid, vaid tagada kõigile võrdsed võimalused domeeniregistreeringu omandamiseks. Ilmselt tulud siiski suurenevad, kuid mittetulundusliku sihtasutusena paneme kõik selliselt teenitud vahendid eranditult tagasi .ee domeeni arengusse ja jätkusuutlikkuse tagamiseks.

Oksjonid hakkavad toimuma pimeoksjoni vormis, kus pakkujad ei näe teiste pakkumisi või kas üldse keegi on midagi pakkunud. Näha on vaid alghind ja kui palju on aega oksjoni lõpuni. Nii eemaldame valemist hasartmängu elemendid ja tagame selle, et igaüks tõepoolest teeb oma pakkumise enda väärtushinnangu järgi. Kõik domeenid, millele ei tehta ühtegi pakkumist, vabanevad tavapärasel viisil registreerimiseks.

Üks registreerija vaatenurgast ebamugav nüanss esimeses lahenduses siiski olema saab. Oksjoni tulemusena omistatakse nimelt registreerimise õigus reaalse registreeringu asemel. See tähendab, et oksjoni võitja peab pöörduma oma registreeringu vormistamiseks endale sobiva registripidaja juurde, maksma täiendavalt tavapärase registreerimise tasu ja on alles siis domeeni täieõiguslik omanik. Selline lahendus on tingitud faktist, et EIS ise lõppkasutajatele registreerimise teenust ei paku, vaid kasutab selleks

Pakkumine õnnestus!

Sinu pakkumine domeenioksjonile **lumememm.ee** summas **30€** on esitatud!

oma partnereid - registripidajaid. Registripidajate samuti võrdse kohtlemise tagamiseks läheb esmalt käiku selline lahendus. Kuid kui oksjonisüsteem ennast tõestab, siis jätkame kindlasti tööd registreerija jaoks mugavama lahenduse välja töötamiseks.

Oleme saanud palju positiivset tagasisidet sellele ideele ka teistel registritel, kellest esimesed on ootamise asemel juba asunud sarnast lahendust välja töötama. Ehk saab sellest EISI poolt maailma muutev otsus. Ootused on igal juhul kõrged.

Tulevikuarutelud meie koostööpartnerite registripidajatega – Helen

Eesti Interneti SA (edaspidi: EIS) peamised koostööpartnerid on .ee akrediteeritud registripidajaid, kes räägivad pea kõigis asutusele olulistest küsimustes kaasa. Sel eesmärgil on loodud ka aktiivsetest registripidajatest koosnev Registripidajate Töögrupp, parandamaks registreerimisprotseduuride kvaliteeti ja funktsionaalsust.

Läinud aasta alguses kohtusime Registripidajate Töögrupi liikmetega, mil arutlesime täpsemalt läbi oksjonikeskkonna ja .ee kaasturundusega seotud teemad. Nii anti registripidajate poolt soovitusi, mida EIS peaks enda arendustes kindlasti arvestama ja mis on nende ootused uute projektide osas. Näiteks pani EIS töögrupis kaalukausile, kas eelistada .ee domeenide oksjonil pimeoksjoni või Inglise tüüpi oksjoni. Registripidajad soovitasid eelistada pimeoksjoni, sest selliselt on nende hinnangul kindlam ja miinuseid protseduuris oluliselt vähem. Arvestades registripidajate ootusi, otsustaski EIS jätkata pimeoksjoni protseduuri väljatöötamisega. Samuti arutlesime töögrupis .ee kaasturunduse projekti nõudeid. Täpsemalt seda, kuidas EIS peaks ühisprojekti toetama ja milliste kriteeriumite alusel hindama. Seeläbi jagasid registripidajad omapoolseid mõtteid, kuidas ühiselt .ee-d nähtavamaks muuta.

Teine oluline kohtumine toimus sügisel, mil EIS korraldas kõigile registripidajatele andmekaitse seminari. Kohtumise peamine eesmärk oli rääkida lähemalt, milliseid muudatusi uus Euroopa andmekaitsemäärus registripidajatele tähendab ja mida tehnilises maailmas tuleks kindlasti arvestada. Selles osas palusime teha ülevaate ka infotehnoloogia ja andmekaitse õigusvaldkonna spetsialistil Mihkel Miidlal. Samuti jagasime ühiselt ideid, kuidas peaks EIS rakendama andmekaitse määrust nii, et see ei tooks registripidajatele kaasa täiendavaid keerukusi.

Järgmine põnev kohtumine registripidajatega toimus samuti hilissügisel – novembrikuus, mil võtsime päevakorda .ee domeeni registreerimise suhtes kehtivad isikutuvastuse nõuded (nn legal doc nõue). See nõue tähendab registripidaja jaoks kohustust edastada .ee registrisse vastavat dokumentatsiooni kui ka kõiki muid protseduureegleid, mida registripidajad on kohustatud täitma, koguma ja talletama. Reeglite lihtsustamise eesmärgil alustasime registripidajatega arutelu kogutavate andmete ja sinna juurde kuuluvate nõuete tingimuste osas.

2017. aasta lõpetasime juba traditsiooniks saanud registripidajate aastalõpu kogunemisega. Tegemist on veidi vabamas vormis üritusega, mil arutleme tavapärasel töö teemadel, kuid korraldame koostööpartneritele ka midagi lõbusat, et seltskond saaks omavahel sotsialiseeruda. Nii arutlesime hommikul EISi planeeritavaid tegevusi ning lõpetasime koosviibimise põneva põgenemistoa väljakutsega. Nõnda lahendasid võistkonnad põgenemistoa mõistatusi ja müsteeriume, et suletud ruumist vihjete abil esimesena väljuda. Lõbusat meeleolu oli oi, kui palju!

Domeenivaidluste Komisjoni 2017. aasta – kõmuline kerstikaljulaid.ee – Helen

Eesti Interneti SA juurde on moodustatud Domeenivaidluste Komisjon (edaspidi: DVK), mille eesmärk on menetleda .ee domeeninimedega registreerimisega seotud vaidlusi, et takistada domeenide suhtes õigusvastast tegevust.

DVK menetlusse esitati 2017. aastal 5 vaidlustusavaldust. Kõik DVK vaidlustusavaldused jõudsid ka sarnaste lahendusteni – kõigil juhtudel otsustati domeen anda üle vaidlustajale.

Ilmselt võib 2017. aasta kõige kõmulisemaks domeenivaidluseks lugeda kerstikaljulaid.ee. Tegemist oli Eesti presidendi nimelise domeeniga, mis oli registreeritud ilma tema nõusolekuta. Selles vaidluses väitis domeeni registreerija, et tal puudus soov domeeni väärkasutada, kuid kuna poolte vahel kompromissi ei saavutatud, oli tal õigustatud huvi antud domeeninimele. Domeeni registreerija leidis, et kuna Kersti Kaljulaid on avaliku elu tegelane, kelle ametikoht puudutab otseselt kõiki Eesti Vabariigi kodanikke, oli tal õigus ka vastav

domeen ilma presidendi nõusolekuta registreerida. DVK sellega ei nõustunud ega pidanud põhjendust ka asjakohaseks. Vastupidi, kuna domeen oli identne Kersti Kaljulaidi nimega ja registreerija polnud domeeninime kasutanud ega nõus sama hinnaga, millega domeeni ise soetas, Kersti Kaljulaidile müüma, otsustas DVK anda see domeen üle Kersti Kaljulaidile. DVK hinnangul käitus registreerija pahatahtlikult, kui keeldus sama hinnaga domeeni müümast.

Teine huvitav lahend toimus domeeni lamberts.ee üle. Nimelt puudutas see vaidlus kaubamärgiga kokku langevat domeeninime, milles vaidlustaja oli toidulisandite kaubamärgi Lamberts omanik. Domeeni registreerija väitis, et plaanib toote edasimüüjana turustada neid samu toidulisandeid lamberts.ee kodulehel. Kahjuks ei suutnud domeeni registreerija seda väidet tõendada, sest DVK menetluse ajal sellist kodulehte ega tegevust lamberts.ee domeenil ei toimunud. Seetõttu polnud ka DVK hinnangul täidetud domeeni registreerija väide edasimüüja õigustatud huvi

kohta seda domeeni kasutada. Kuna domeen oli identne kaubamärgile Lamberts, otsustati domeen anda üle kaubamärgiomanikule. Siiski, kui domeeni registreerija oleks juba edasimüüjana tegutsenud ja vastavat kodulehte omanud, võinuks DVK otsus tulla hoopis teistsugune.

Sarnased vaidlused toimusid ka domeenide lacoste.ee, wolt.ee ja dekon.ee üle. Nende kõigi vaidluste puhul sai määravaks see, et vaidlustajad omasid domeenile sarnast kaubamärki ning domeeni registreerijad ei esitanud DVK menetluses omapoolseid vastuväiteid. Kuna domeenid olid identselt sarnased vastava kaubamärgiga, otsustas DVK anda domeenid üle ka nendele kaubamärgiomanikule.

On näha, et DVK hoiab oma lahendites ühtset joont. Pahatahtlik tegevus domeeni suhtes tõkestatakse võrreldes kohtumenetlusega kiiresti ning varasema õigusega omanikel on võimalik enda õigusi efektiivselt kaitsta. DVK-st loe lähemalt [siit](#).

Eesti
Interneti
SA

Kujundus ja copy: sviiter.agency

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2017

aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

sihtasutuse nimi: Eesti Interneti Sihtasutus

registrikood: 90010019

tänava nimi, Paldiski mnt 80

maja number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthnumber: 10617

telefon: +372 7271000

e-posti aadress: info@internet.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Tulemiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Netovara muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	10
Lisa 2 Raha	11
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	12
Lisa 4 Materiaalsed põhivarad	13
Lisa 5 Immateriaalsed põhivarad	14
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	15
Lisa 7 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 8 Tulu ettevõtlusest	16
Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud	16
Lisa 10 Kasutusrent	16
Lisa 11 Tööjõukulud	16
Lisa 12 Muud kulud	17
Lisa 13 Seotud osapooled	17
Aruande allkirjad	18
Vandeauditori aruanne	19

Tegevusaruanne 2017

Eesti Interneti Sihtasutus on Eesti maatumnusega domeeninimesid haldav organisatsioon, tagades .ee registreerimise (Register) ja vastavate nimeserverikirjete kättesaadavuse (DNS). Sihtasutuse ülesandeks on lisaks Eesti internetikogukonna esindamine piiriüleses internetikogukonnas asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ees, nagu ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) ja CENTR (Council of European National Top Level Domain Registries).

Eesti domeeniturgu mõjutasid teiste hulgas järgmised tegurid:

- 1) Interneti kasutajate arv Eestis 2017. aastal (16-74 aastaste elanike hulgas) oli 88,1 % ja on aastaga tõusnud 0,9 %;
- 2) Domeene tuhande elaniku kohta oli 87,6 2017. aasta lõpus (2016.a. 94,8);
- 3) Eesti SKP kasvas 2017. aastal (esimese 3 kvartali andmete põhjal) 4,2 %;
- 4) Eesti elanike e-kaubanduse kasutajate osatähtsus on tõusnud;
- 5) 1. jaanuarist 2017 alanes domeeni registreerimistasu 6 eurole aastas.
- 6) .ee kättesaadavuse parandamiseks pakkusime domeene 3, 6 ja 9 kuuks ja 1 kuni 10 aastaks.

2017. aastal registreeriti kokku 22 930 uut domeeni, pikendati 77 683 domeeni ja kustutati 32 371 domeeni.

31. detsembril 2016 oli registris 125 026 domeeni ja 31. detsembril 2017 oli registris 115 584 domeeni.

Aastane juurdekasv oli negatiivne 9442 domeeni (- 7,55 %, 2016.a. 21,1 %). Turult lahkus suur hulk hiina domeeniomanikke. Eesti turg seevastu kasvas 10,6%.

Nimelahenduse teenuse käigus teenindasime 2017. aastal 37 miljardit päringut.

WHOIS teenuse kaudu teenindasime 2017. aastal 117,2 miljonit päringut.

Olulisemad tegevused

2017. aasta tulud olid 5 % prognoositust suuremad (eelarve 673 000 eurot – tegelik 707 515 eurot). Kulused tehti võrreldes eelarvesse kavandatuga 0,8% rohkem (eelarve 928 097 eurot – tegelik 945 846 eurot). Planeeritud reservi vähenemine toimus 237 406 € ulatuses.

Alustasime ettevalmistusega küberturvalisuse seaduse jõustumiseks.

Valmistasime ette veebikeskkonna ja portaalide uuendamist.

Korraldasime Interneti Päeva 2017 <http://päev.internet.ee> ja osalesime Arvamusfestivalil teema „Virtuaalne reaalsus vs. reaalsus: kas ja kui erinevad peaksid olema reeglid Internetis?” vedajana.

Korraldasime koostöös välisministeeriumiga EuroDIG 2017 konverentsi Tallinnas <https://www.eurodig.org/index.php?id=737>.

2017. aastal toetas EIS 82 000 € ulatuses internetialaseid tegevusi nagu küberolümpia, küberpähhel ja küberkaitse suvekool.

Oktoobris kinnitas EISi nõukogu 2018. aasta eelarve.

2017. aastal võttis Domeenivaidluste Komisjon menetluse 4 vaidlustusavaldust ja langetas 5 otsust.

Juhtimine

Nõukogu töötas koosseisus Aet Rahe (esimees), Tiit Vapper (kuni 28.11.17), Erkki Koort, Mati Leet (kuni 28.11.17), Ivar Tallo (kuni 28.11.17), Reet Roos, Merit Lind (alates 29.11.17), Ralf-Martin Soe (alates 29.11.17) ja Andres Kütt (alates 29.11.17). Juhatus oli üheliikmeline (Heiki Sibul).

Tegevuse finantseerimine

EISi tegevuskulud kaetakse valdavalt domeenide registreerimistasudest. 2017. aastal oli registreerimistasu 6 € aastas.

Tulu laekus ka registrilepingute sõlmimise tasudest ja Domeenivaidluse Komisjoni lõivudest.

Koostöö sidusrühmadega

Sidusrühmadega arutati läbi 2017. aasta EISi eelarve kavand, enne selle kinnitamist nõukogus. Registripidajate töögrupiga arutati lisaks läbi kaasturunduse programm, oksjonikeskonna täpsemad lahendused, isikutuvastuse võimalikud uued lahendused ja EL andmekaitse reformist tulenevad muudatused registripidajatele.

Organisatsiooni struktuur

2017. aasta lõpus oli sihtasutuses 9 töötajat.

Raamatupidamine, finantsjuhtimine ja õigusabi osteti teenustena sisse.

Eesti Interneti SA büroo asub renditud ruumides aadressil Paldiski mnt. 80, Tallinn.

Finantssuhtarvud

Võlakordaja 0,18

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja 7,41

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Võlakordaja = kohustused/varade maksumus

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara/lühiajalised kohustused.

2018. aastaks kavandatavad tegevused

Strateegiast tulenevad olulisemad tegevused 2018. aastal on:

1. EL andmekaitse reformi rakendamine;
2. Küberturvalisuse seaduse rakendamine;
3. EISi strateegia 2019 – 2021 koostamine;
4. EISi kodulehekülje ja portaalide uuendamine ning koolituskeskkonna lisamine;
5. eIDAS toe loomine;
6. Interneti Päev 2018 korraldamine ja Arvamusfestivalil internetialaste temadega osalemine.

Heiki Sibul
Eesti Interneti SA juhataja
30.01.2018

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	1 671 337	2 028 381	2
Nõuded ja ettemaksud	28 888	24 607	3
Kokku käibevarad	1 700 225	2 052 988	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	13 494	23 379	7
Immateriaalsed põhivarad	168 649	173 351	4
Kokku põhivarad	182 143	196 730	
Kokku varad	1 882 368	2 249 718	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	229 467	317 525	5
Kokku lühiajalised kohustised	229 467	317 525	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	50 568	92 454	5
Kokku pikaajalised kohustised	50 568	92 454	
Kokku kohustised	280 035	409 979	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	25 565	25 565	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	1 814 174	1 814 074	
Aruandeaasta tulem	-237 406	100	
Kokku netovara	1 602 333	1 839 739	
Kokku kohustised ja netovara	1 882 368	2 249 718	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Tulud			
Tulu ettevõtlusest	700 069	815 778	6
Muud tulud	7 446	17	
Kokku tulud	707 515	815 795	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-299 519	-272 416	8
Tööjõukulud	-444 923	-420 165	
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-99 173	-123 166	
Muud kulud	-102 231	-896	11
Kokku kulud	-945 846	-816 643	
Põhitegevuse tulem	-238 331	-848	
Muud finantstulud ja -kulud	925	948	
Aruandeaasta tulem	-237 406	100	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-238 331	-848	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	99 173	123 166	4,7
Kokku korrigeerimised	99 173	123 166	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-4 281	-4 297	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-129 944	27 296	
Kokku rahavood põhitegevusest	-273 383	145 317	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-84 586	-67 381	4,7
Laekunud intressid	925	948	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-83 661	-66 433	
Kokku rahavood	-357 044	78 884	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2 028 381	1 949 497	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-357 044	78 884	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 671 337	2 028 381	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2015	25 565	1 814 074	1 839 639
Aruandeaasta tulem	0	100	100
31.12.2016	25 565	1 814 174	1 839 739
Aruandeaasta tulem	0	-237 406	-237 406
31.12.2017	25 565	1 576 768	1 602 333

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Interneti Sihtasutuse 2017. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudmeetodil - põhitegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevõude ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Kõik välisvaluutas fikseeritud kohustused (rahas tasutavad laenud) hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud nõuded kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumuliseeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 2237 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 2237

Rendid

Rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglates väärtuses.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, lähtudes valmidusastme meetodist.

Registripidajad on kohustatud maksma registreerimistasud ja pikendamistasud regulaarselt täiendatava ettemaksuna, millest iga kuu lõpus arvestatakse maha ja kajastatakse tuluna antud perioodil toimunud domeeninimede registreerimisega ja pikendamisega seotud tasud. 1-aastase registreerimisperioodi korral kajastatakse tulu jooksva perioodi tuluna, 2- ja 3- ja enama aastase registreerimisperioodi korral vastavalt lühi- ja pikaajalise kohustusena (tulevaste perioodide ettemakstud tuluna).

Domeeni registreerimistasu ja pikendamistasu tagastamiskohustus sihtasutusel puudub.

Seotud osapooled

Ettevõtte loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriiliste otsustele.

Seotud osapooled on:

- tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte äriiliste otsustele;
- eelmises punktis kirjeldatud isikute lähedased pereliikmed (s.o pereliikmed, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu; näiteks elukaaslased ja lapsed) ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva, 31. detsembri 2017 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Arvelduskontod	724 434	1 082 285
Tähtajalised hoiused	946 903	946 096
Kokku raha	1 671 337	2 028 381

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Muud nõuded	61	61	0	0
Intressinõuded	61	61	0	0
Ettemaksed	28 827	28 827	0	0
Tulevaste perioodide kulud	28 827	28 827	0	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	28 888	28 888	0	0
	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1 908	1 908	0	0
Muud nõuded	186	186	0	0
Viitlaekumised	186	186	0	0
Ettemaksed	22 513	22 513	0	0
Tulevaste perioodide kulud	22 513	22 513	0	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	24 607	24 607	0	0

Lisa 4 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2015				
Soetusmaksumus	231 687	231 687	127 557	359 244
Akumuleeritud kulum	-191 794	-191 794	-77 611	-269 405
Jääkmaksumus	39 893	39 893	49 946	89 839
Ostud ja parendused	6 101	6 101	0	6 101
Amortisatsioonikulu	-42 817	-42 817	-29 744	-72 561
31.12.2016				
Soetusmaksumus	237 788	237 788	127 557	365 345
Akumuleeritud kulum	-234 611	-234 611	-107 355	-341 966
Jääkmaksumus	3 177	3 177	20 202	23 379
Ostud ja parendused	9 947	9 947	0	9 947
Muud ostud ja parendused	9 947	9 947	0	9 947
Amortisatsioonikulu	-8 730	-8 730	-11 102	-19 832
31.12.2017				
Soetusmaksumus	247 735	247 735	127 557	375 292
Akumuleeritud kulum	-243 341	-243 341	-118 457	-361 798
Jääkmaksumus	4 394	4 394	9 100	13 494

Lisa 5 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

			Kokku
	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
31.12.2015			
Soetusmaksumus	146 563	20 143	166 706
Akumuleeritud kulum	-4 030	0	-4 030
Jääkmaksumus	142 533	20 143	162 676
Ostud ja parendused	61 280	0	61 280
Amortisatsioonikulu	-50 605	0	-50 605
Ümberliigitamised	20 143	-20 143	0
31.12.2016			
Soetusmaksumus	227 986	0	227 986
Akumuleeritud kulum	-54 635	0	-54 635
Jääkmaksumus	173 351	0	173 351
Ostud ja parendused	74 639	0	74 639
Amortisatsioonikulu	-79 341	0	-79 341
31.12.2017			
Soetusmaksumus	302 625	0	302 625
Akumuleeritud kulum	-133 976	0	-133 976
Jääkmaksumus	168 649	0	168 649

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	15 066	15 066	0	0	
Võlad töövõtjatele	18 298	18 298	0	0	
Maksuvõlad	20 546	20 546	0	0	7
Muud võlad	188	188	0	0	
Muud viitvõlad	188	188	0	0	
Saadud ettemaksed	225 937	175 369	43 068	7 500	
Tulevaste perioodide tulud	140 641	90 073	43 068	7 500	
Muud saadud ettemaksed	85 296	85 296	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	280 035	229 467	43 068	7 500	

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	84 004	84 004	0	0	
Võlad töövõtjatele	13 237	13 237	0	0	
Maksuvõlad	19 444	19 444	0	0	7
Muud võlad	248	248	0	0	
Muud viitvõlad	248	248	0	0	
Saadud ettemaksed	293 046	200 592	92 454	0	
Tulevaste perioodide tulud	134 526	92 309	42 217	0	
Muud saadud ettemaksed	158 520	108 283	50 237	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	409 979	317 525	92 454	0	

Lisa 7 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2017		31.12.2016	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	2 472	1 908	0
Üksikisiku tulumaks	0	5 329	0	5 261
Eriisoodustuse tulumaks	0	1 354	0	1 552
Sotsiaalmaks	0	10 368	0	11 609
Kohustuslik kogumispension	0	461	0	463
Töötuskindlustusmaksed	0	562	0	559
Ettemaksukonto jääk	0		0	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad		20 546	1 908	19 444

Lisa 8 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2017	2016
Tulu domeenide registreerimisest	695 969	811 216
Tulu lepingutasudelt	1 800	1 800
Tulu muudelt tasudelt ja lõivudelt	2 300	2 762
Kokku tulu ettevõtlusest	700 069	815 778

Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Üür ja rent	42 405	41 171	9
Mitmesugused bürookulud	25 228	28 109	
IT-kulud	78 928	85 030	
Avaliku suhtluse kulud	62 601	39 168	
Rahvusvahelise suhtluse kulud	50 837	40 036	
Personaliga seotud kulud	9 337	12 762	
Muud tugiteenused	30 183	26 140	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	299 519	272 416	

Lisa 10 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2017	2016
Kasutusrendikulu	42 405	41 171
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2017	31.12.2016
12 kuu jooksul	10 627	10 524

Lisa 11 Tööjõukulud

(eurodes)

	2017	2016
Palgakulu	317 828	298 149
Sotsiaalmaksud	111 466	105 471
Muud	15 629	16 544
Kokku tööjõukulud	444 923	420 164
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	9	10

Lisa 12 Muud kulud

(eurodes)

	2017	2016
Kahjum valuutakursi muutustest	157	0
Jagatud annetused	82 000	0
Muud	20 074	896
Kokku muud kulud	102 231	896

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2017	2016
Arvestatud tasu	62 475	63 155

Juhatuse liikmele on arvestatud tasu 46 320 eurot.